

עת"א 11945/09/19 - שלומי ניאמצ'יק נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית משפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 11945-09-19 ניאמצ'יק(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בפני עותר
כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל
שלומי ניאמצ'יק (אסיר)
ע"י ב"כ עו"ד רות מוחבר

נגד משיבים
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד דניאל טל

החלטה

עניינה של עתירה זו סירובו של המשיב לאפשר לעותר לקיים מפגשי התייחדות עם בת-זוגו.

עתירה נפרדת הגיש העותר לענין סירובו של המשיב להיענות לבקשתו לקיום "ביקורים פתוחים" של בת-זוגו וילדיו באופן סדיר ורציף [עת"א 11883-09-19, הקבועה להמשך דיון ליום 07.01.20].

נסיבות הבקשה:

1. העותר נעצר ביום 10.07.19 ומאז הוא עצור עד לתום ההליכים לפי החלטה מיום 07.11.19, בגין אישומים בעבירות רצח, קשירת קשר לפשע (רצח), עבירות בנשק, שיבוש מהלכי משפט ועוד. משפטם של העותר ונאשמים אחרים מתנהל בבית המשפט המחוזי בתל-אביב - יפו ועתיד להימשך עוד זמן רב.

2. העותר מוחזק בתנאי "הפרדת יחיד" המוארכת מעת לעת לבקשת המשיבים, וזוכה לקיים שיחות טלפוניות עם עורכי-דינו ועם בת-זוגו וילדיו, וכן לביקורים פתוחים של בת-זוגו וילדיו, בתדירות ובאופן הנדונים בעתירה הנוספת הנ"ל. על-אף הקלות אלו, ברור כי השמתו של העותר בהפרדת יחיד יוצרת אצלו קשיים ומצוקות חמורים [רע"ב 6956/09 יונס נ' שב"ס (2010)].

3. סירובו של המשיב להיענות לבקשת העותר נעוץ באלה:

א. התנהגות שלילית של העותר בין כתלי הכלא;

ב. קיומו של חומר מודיעיני (חמ"ן) שלילי של משטרת ישראל, לפיו ממשיך העותר בפעילות פלילית גם בהיותו כלוא ואף משתמש באחרים להעברה ולקבלה של מסרים לצורך פעילות זו. מפגשי התייחדות, שמטבעם אינם מפוקחים על-ידי סוהרים (בשונה מביקורים

עמוד 1

פתוחים), יכולים להקל על תעבורת המידע האסורה, ולכן מתנגדת המשטרה לקיומם. עוד חוששת המשטרה לביטחונם של העותר ולביטחונם של הסובבים אותו;

המסגרת הנורמטיבית:

1. טיבה של התייחדות:

א. כליאתו של אדם שוללת את חירותו, אך אין עמה ויתור על זכויות אדם ואזרח בסיסיות, הנגזרות מכבודו כאדם ואין לבטלן, או מוקנות לו מכוח דין. אפשר זכויות מזכויות אלה תיסוגנה מפני אחרות או תוגבלנה לפי חוק, אך נשמר מקומן המיוחד בכל איזון נדרש;

ב. פרט לזכויות, עושה המשיב שימוש במסכת ענפה של חיזוקים חיוביים ושליילים, הטבות ועיצומים, שהן טובות ההנאה הניתנות ונשללות לפי אופן התנהגותו של אסיר. כך, טובות ההנאה אלו הן כלי ראשון במעלה לשמירת הסדר והביטחון במתקני הכליאה;

ג. סמכות המשיב לקבוע טובות ההנאה, להעניקן או לשללן, נובעת מתקנה 19 לתקנות בתי הסוהר, תשל"ח-1978. גם-אם לא מדובר בזכויות, אין המשיב יכול לשללן או למנען באופן שרירותי, והחלטותיו כפופות לכללי תקינות ככל פעולה מנהלית [רע"ב 2012/09 **עמיר נ' שב"ס** (2009)]. כדי למנוע שרירות ולהבטיח את קיומם של שוויון ושל כללי צדק טבעי, מדריכה את פעולות המפקדים פקנ"צ 04.17.00 (הענקת טובות ההנאה ושלילתן);

ד. זה מכבר נקבע שמפגשי התייחדות אינם עניינים שבזכות, אלא טובות ההנאה [רע"ב 8326/16 **וידובסקי נ' שב"ס** (2017)], פקנ"צ 04.47.00 (התייחדות אסירים ועצירים);

ה. התייחדות, בדומה לטובות ההנאה נוספות כגון ביקורים ושיחות טלפון, ניתנת ונשללת לפי שיקול דעתם של גורמי המשיב, ולא בנקל יתערב בית המשפט בשיקול דעת זה [רע"ב 6390/19 **עמיר נ' שב"ס** (2019), רע"ב 8020/09 **אבוטבול נ' שב"ס** (2010)];

ו. עם-זאת, למפגשי התייחדות משמעות מיוחדת, בספקם צרכים בסיסיים ועקרוניים המשתרעים מעבר לסיפוק מיני (שמסקלו נכבד כשלעצמו), ובהם אינטימיות בין בני-זוג, שימורם של יחסי אישות ומשפחה, הבאת ילדים לעולם, ועוד;

2. עוד אזכיר מושכלות יסוד כלליות של ביקורת בית המשפט על החלטותיו של המשיב:

א. בית המשפט אינו נכנס בנעלי המשיב ואינו מחליף את שיקול-דעתו, אלא בוחן אם סטו שיקול הדעת וההחלטה אל-מעבר למתחם הסבירות [רע"ב 2150/18 **רובשקין נ' מ.י.** (2018)];

ב. המשיב נהנה ממתחם סבירות ומידתיות רחב ביחס לרשויות אחרות, כפועל יוצא מטיב סמכויותיו ומתנאי פעולתם של עובדיו בתוך סביבה קשה ומורכבת מאוד [בג"צ 8297/15

הררי נ' שב"ס (2019), פסקה 37 לדברי הש' מינץ];

המצע העובדתי שבבסיס החלטתו של המשיב:

1. כאמור לעיל, ביסס המשיב את החלטתו על קיומו של חמ"ן המצביע לכאורה על היקף ממשי של פעילות עבריינית, לרבות בין כתלי הכלא, באופן המצדיק "הצרת צעדיו" של העותר ומניעת פתיחתו הקבועה של ערוץ תקשורת חסין-בקרה בין העותר לבין גורמים מחוץ לכלא. למעשה, בעבר הקרוב כבר אושר נימוק זה כמצדיק את החלטת המשיב שלא לאפשר לעותר מפגשי התייחדות, בהחלטת בית המשפט העליון מיום 05.09.18 ברע"ב 5918/18 **ניאמצ'יק נ' מ.י.** (2018).
2. על בית המשפט לסקור בקפדנות את החמ"ן שעליו הושתתה החלטת המשיב, לרבות השפעתו של חלוף הזמן (ככל שקיימת), הערכת משקלו של המידע, קיומו של רצף ידיעות וכיו"ב.
3. סקרתי את גוף הידיעות שנמסר לעיוני. לא הסתפקתי בחוות הדעת שכתבו גורמי מודיעין על-סמך אותן ידיעות, ומצאתי כי הידיעות מצביעות בבירור על רצף של פעילות עבריינית ועל קשרים אסורים, שמטרתם קידום פעילות עבריינית, בין העותר לבין חבר מרעיו שמחוץ לכלא, עד לעת האחרונה. בין ידיעות אלה אמנה את 838, 101, 294, 478, 687, 182, 643 (!), 182, 525, 030, 062 (מצוינות לפי שלוש ספרות אחרונות). רוב-רובן של הידיעות נמצאו כמהימנות ומתוקפות ברמה גבוהה, וחלקן מצביע ישירות על פעילויות אלימות.
4. מצאתי אפוא כי החלטת המשיב מבוססת כראוי על גוף ידיעות זה.

סבירותה של החלטת המשיב:

1. המשיב פעל כהלכה משבסיס החלטתו כדבעי על החומר המודיעיני הנ"ל, ונותר לבחון את סבירותה של ההחלטה באיזונם של הערכים המתנגשים, ובהתייחס לטענת ב"כ המלומדת של העותר בדבר אפליה בינו לבין אחרים במצבו, על-בסיס החלטות שהגישה. עוד הצביעה ב"כ העותר על אי-הלימה בין הצורך הנטען לבין האמצעי - העותר נפגש באופן תכוף עם נאשמים אחרים ועם הקהל, במהלך ישיבות בית המשפט וגם זכה לביקורים.
2. מחד גיסא, מצוי העותר בתנאי כליאה קשים במיוחד, בהיותו בהפרדה; מזה כשנתיים או שלוש מסרב המשיב לבקשות העותר למפגשי התייחדות; העותר ובת-זוגו מבקשים להביא ילדים לעולם, בנוסף על בתם הקטנה; נסיבות אלו מקנות משקל מיוחד, מעבר לרגיל, לקיומם של מפגשים אלו.
3. מאידך גיסא, העותר אינו חדל מפעילות פלילית ואסורה, ועל-אף שאיזונם של דברים הוביל את המשיב ואת המשטרה להתיר ביקורים פתוחים, הרי חומרת הפעילות וממדיה מחייבות את צמצום ההכרחי של ערוצי התקשורת הלא-מפוקחים, ואף במחיר שלילתה-למעשה של אפשרות ההתייחדות.
4. עוד אעיר, כי לא מצאתי תועלת מרובה מעיון בהחלטות שנתנו בענייניהם של אחרים: כל מקרה ונסיבותיו, וקשה במיוחד להשוות מקרים שבסיסם בחומר חסוי.

5. המשיב פעל לפי פקנ"צ 04.47.00 (התייחדות אסירים ועצירים) הנ"ל ושקל באופן ענייני את כלל הנסיבות הרלבנטיות. החלטתו סבירה, ואף אחראית ומוצדקת על-פניה. עוד יש לזכור, כי העותר יכול לחדש בקשתו כל חודש.

סוף-דבר, נדחית העתירה.

עותקים לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ל' חשוון תש"פ, 28 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.